

РАДІАЦІЙНІ КУРГАНИ ЧОРНОБИЛЯ

**ЇХ СТАНЕ БІЛЬШЕ, АЛЕ ВОНИ БУДУТЬ БЕЗПЕЧНІШИМИ,
НІЖ СЬОГОДНІШНІ "МОГИЛЬНИКИ" ЗОНИ**

Створення комплексу "Вектор" у зоні відчуження передбачено "Державною програмою поводження з радіоактивними відходами", затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 1996 року. Це пов'язано з необхідністю переведення радіоактивних відходів (РАВ), що виникли внаслідок аварії, в екологічно безпечний контрольований стан, у тому числі РАВ четвертого блока Чорнобильської АЕС, а також відходів, що утворюватимуться при виведенні ЧАЕС із експлуатації. Детальніше про це будівництво ми попросили розповісти генерального директора державного спеціалізованого підприємства "Центр переробки та захоронення техногенних відходів" ("Техноцентр") Володимира **ТОКАРЕВСЬКОГО**:

- Думки у фахівців про необхідність будівництва сучасного комплексу для радіоактивних відходів виникли одразу ж після аварії на ЧАЕС. Зроблені нашвидкуруч пункти захоронення РАВ на "Буряківці" не повною мірою відповідають сучасним вимогам як за рівнем технічного оснащення технологічних процесів, так і за ступенем захисту захоронення радіоактивних відходів від міграції радіонуклідів у навколишнє

(Закінчення на 3 стор.)

РАДІАЦІЙНІ КУРГАНИ ЧОРНОБИЛЯ

**(Закінчення.
Початок на 1 стор.)**

середовище. До того ж, фактично сьогодні технічні можливості за обсягами захоронення на пункті "Буряківка" практично вичерпані.

Незважаючи на економічні труднощі, було зрозуміло, що відступати вже нікуди і подібний об'єкт у зоні відчуження потрібний, як повітря. Для реалізації рішення Рержпрограми у 1996 році Київський інститут "Енергопроект" розробив проект першої черги комплексу. Він пройшов усі погодження у відповідних організаціях і 16 квітня 1997 року затверджений наказом міністра МНС України.

- У якому стані знаходиться будівництво зараз?

- Минулого року в газетах "Урядовий кур'єр" та "Вісник Чорнобиля" були надруковані оголошення з проведення конкурсу (тендеру) на виконання робіт по будівництву першої черги комплексу "Вектор". У тендері взяли участь 12 будівельних

організацій. За згодою корпорація "Укрбуд" і акціонерне товариство "Чернігівбуд" на останньому етапі конкурсу брали участь як об'єднані організації і виграли тендер. З переможцями у конкурсі одразу був підписаний контракт на виконання робіт по будівництву першої черги комплексу. Майданчик для зведення об'єкта знаходиться у лісі, на міжріччі Прип'яті та Ужа, на відстані приблизно десяти кілометрів від водних артерій. Кліматичні та інженерно-геологічні умови обраного майданчика повністю відповідають чинним вимогам.

Загальна вартість контракту з будівельною організацією становить 283 млн. 120 тис. гривень при терміні будівництва 43 місяці. Ціна пускового комплексу спочатку становила 70 млн. 540 тис. гривень...

- Але ми були присутні на останній нараді з приводу спорудження комплексу в Адміністрації зони відчуження за участю міністра МНС України, де він наполягав переглянути витрати на будівництво. Це, зрозуміло, пов'язано зі значними економічними

труднощами нашої країни та відомими указами Президента про зменшення відрахувань до Чорнобильського фонду. Цю роботу було доручено зробити саме спеціалістам з "Техноцентру".

- Ми в найкоротші терміни провели аналіз і виконали доручення Міністерства щодо пошуку шляхів зменшення вартості будівництва пускового комплексу "Вектор". Розроблено п'ять заходів з приводу цього. Вони дадуть змогу скоротити витрати на 31 мільйон гривень.

- Насамперед, вирішили відмовитися від будівництва центральної електрокотельні, яку планувалося спорудити у вигляді потужних котлів у два з половиною мегавата, і перейшли на автономне енергопостачання тих об'єктів, що є у комплексі. Відмова від котельні, природно, вплинула на спорудження інженерних мереж, пов'язаних з подачею тепла та гарячої води. Замість каркасної залізобетонної споруди, що передбачалася під адміністративно-побутовий комплекс першої черги, ми запропонували змон-

ПОВОДЖЕННЯ З РАВ: ПРАКТИКА, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВА

тувати два модульних будиночка типу "Майстер". Вони будуть перевезені з вахтового селища Зелений Мис.

Також змінена транспортна схема перевезення будівельників. Їх працюватиме близько тисячі (по 500 осіб на вахті).

Спочатку планувалося, що проживатимуть вони у Зеленому Мисі. Ми ж запропонували дещо здешевлені варіанти: частину працівників розселити у гуртожитках м. Чорнобиля, інших - в житлових будинках, що знаходяться на території колишньої військової частини "Чорнобиль-2". І, нарешті, за нашою ініціативою переглянуто проект розміщення виробничо-технічної бази. Ті сотні тисяч кубів будівельних матеріалів, які потрібні для спорудження об'єкта, готуватимуться не за зоною відчуження, а на її території. Розуміємо, що дорога зараз кожна копія, тож запропонований нами здешевлений проект дозволяє зрушити будівництво "Вектора" з мертвої точки.

- Що являтиме собою комплекс і які матиме потужності після закінчення будівництва?

- На об'єкті захоронуватимуться тверді радіоактивні відходи I та II груп активності, що містять радіонукліди з періодом напіврозпаду не більше 30 років. Захоронення здійснюватимуться у сховищах типу наземних могильників у вигляді курганів. Радіаційні відходи будуть розміщені у спеціальних контейнерах і захоронені у сховищах. Для запобігання міграції радіонуклідів контейнери будуть захищені у 4 модулях, виготовлених з монолітного залізобетону (товщина стінок та пере-

криття - по півметра, а дна - 80 сантиметрів). Кожен модуль складається з двох відсіків, між якими пролягає дренажний тунель. Одне сховище розраховане на захоронення 9420 кубічних метрів відходів.

- Що передбачено проектом зробити для експлуатації "Вектора" вже найближчим часом, на першому етапі будівництва?

- Операцій чимало. В першу чергу - отримання радіоактивних відходів від їх виробників. При цьому буде передбачено проведення вхідного контролю на місці завантаження. Далі проводитиметься транспортування відходів на майданчики комплексу, а потім - детальна підготовка РАВ для захоронення. Контейнери вже пройшли випробування. Транспортна кришка буде замінена на стаціонарну, герметизована, дві доби пройде витримку на міцність, а потім відбуватиметься захоронення.

Проектом також передбачено використання засобів механізації та дистанційного управління на складних і радіаційно небезпечних ділянках, проведення моніторингу навколишнього середовища.

Словом, з будівництвом сучасного комплексу по дезактивації, транспортуванню, переробці та захороненню радіаційних відходів з території, забрудненої внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, ми покладаємо великі надії.

**Розмову вів
Микола ОГОРОДНИК.**